

z Územného plánu mesta Zvolen, štúdiu vodáckej slalomovej trate, výsledky ankety medzi obyvateľmi, výstupy z workshopov a podobne. Cieľom súťaže bolo získať nové názory na územie plánovaného parku. Podmienky súťaže splnilo celkovo 12 autorských kolektívov. Porota ocenila 4 kolektívy – udelila dve prvé (Ing. arch. Tomáš Sobota a kol., Ing. Magdaléna Horňáková a kol.) a dve tretie miesta (Ing. arch. Martin Baloga a kol., Ing. Peter Pasečný a kol.). Zadanie súťaže bolo koncipované tak, aby bolo v súlade s platným územným plánom a zvlášť sa zdôrazňoval prístup k vegetačnej zložke v území, resp. k ekologicky hodnotným prvkom v tomto priestore a fakt, že územie sa nachádza na mieste bývalých meandrov rieky Hron. Podľa vyjadrenia Ing. Libuše Murínovej, predsedníčky poroty a súčasne správkynke mestskej zelene mesta Zvolen, napriek počiatocným obavám výsledky súťaže boli príjemným prekvapením. Počet účastníkov aj úroveň prihlásených návrhov prekonal očakávanie.

Špecifikom celého diania okolo pripravovaného mestského parku Lanice je zapojenie verejnosti do procesu už od plánovacej fázy. „Občania boli zapojení buď individuálne alebo prostredníctvom mimovládnych organizácií. Vstupenkou na všetky workshopy bol záujem o danú tému – všetky stretnutia boli bezplatné, a keďže pozvánky na workshopy boli distribuované prostredníctvom e-mailov, webových stránok a niektoré aj prostredníctvom médií, prihlasovali sa na stretnutia aj občania,“ povedala nám Martina Paulíková z Nadácie Ekopolis. Komisia životného prostredia vo Zvolene ocenila postup spracovávaní návrhov a odporučila uplatniť ich aj pri riešení ďalších väčších plôch v meste. Mesto Zvolen o priebehu a výsledkoch súťaže informovalo prostredníctvom vývesiek, internetovej stránky a spolu s nadáciou zorganizovalo aj verejný workshop, kde autori súťažných návrhov predstavili svoje práce a diskutovali s odborníkmi aj občanmi.

Budúcnosť Laníc

Po predstavení ideových návrhov verejnosti a workshopu s ich autormi, je na rade séria ďalších krokov smerujúcich k uskutočneniu zámeru vytvorenia mestského parku Horné Lanice. Výsledky súťaže poslúžia mestu ako podklad pre vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie zóny. Aktívne plánovanie s využitím interaktívnych metód je v našej krajine stále málo využívaný postup riešenia verejných priestranstiev. V tomto smere môžeme považovať súťaž a celé dianie okolo mestského parku Horné Lanice za pozitívny príklad uplatnenia tohto postupu. „Za hodnotné môžeme považovať kvalitu spracovania návrhov a spektrum (typológiu) návrhov. Možnosť skutočne progresívneho, atraktívneho návrhu je ešte stále otvorená. Diskusia obyvateľov, pracovníkov mestského úradu, majiteľov pozemkov, podnikateľov a odborníkov by mohla priniesť adekvátne riešenie priestoru. Ak bude diskusia zvládnutá, je to asi najväčšia šanca lokality. Šance sú naznačené, len ich treba trpezlivo a dôsledne dotiahnuť,“ dodáva Peter Jančura. Celkovo možno hodnotiť aktivitu okolo pripravovaného mestského parku Horné Lanice ako podnetný príklad a možno „prvú lastovičku“ iného prístupu a nazerania na tvorbu kvalitných verejných priestorov. Skúsenosti pri plánovaní a tvorbe parku Lanice so zapojením verejnosti, budú sprostredkované ďalším mestám ako príklad možného postupu pri realizácii mestských verejných priestorov.

Viac o oboch projektoch nájdete na www.priestory.sk a www.urbanspaces.eu

Ing. Ivana Chvostaľová, Ústav manažmentu a priestorového plánovania STU Bratislava, Veronika Poklembová
foto: Nadácia Ekopolis, Mestský úrad vo Zvolene

Banskobystrickí školáci sa naučia originálne separovať odpad

Mesto Banská Bystrica (oddelenie životného prostredia MsÚ) od marca 2009 aktívne realizuje projekt týkajúci sa separovaného zberu v rámci Operačného programu Životné prostredie. Projekt bol podaný v rámci výzvy v roku 2008. S finančnou podporou Kohézneho fondu EÚ a rozpočtu SR Mesto Banská Bystrica rozšíri aktuálny zber separovaného odpadu (papier, plast, sklo) o nové komodity, t. j. kovy a BRO (biologicky rozložiteľný odpad – všetok bioodpad, vrátane kuchynského odpadu). Projekt počíta s rozpočtom 655 361,98 €, na ktorých sa mesto podieľa sumou 32 768,099 €, t. j. piatimi percentami celkových oprávnených výdavkov.

V rámci rozšírenia zberu mestský úrad nakúpi a rozmiestni 4 800 nádob na separovaný zber, z ktorých bude väčšina umiestnená v rodinných domoch. Ďalších 800 nádob rozmiestni na mestských stanovištiach na separovaný zber. Magistrát týmito aktivitami vytvorí podmienky pre komplexný separovaný zber komunálneho odpadu a splní zákonom o odpadovom hospodárstve ustanovenú povinnosť. Projekt zároveň pomáha zvyšovať informovanosť a povedomie občanov rôznych vekových kategórií o separovanom zbere.

Prostredníctvom divadelného predstavenia *Zachráňte Kvinga* o špinavom prasiatku, ktoré sa naučí byť čistotné, sa žiaci prvého stupňa banskobystrických ZŠ zoznámili s problematikou separácie odpadu. Premiéra predstavenia z dielne divadla Maska Jaroslava Motla zo Zvolena sa uskutočnila 18. januára 2010 v Komornom divadle ECC. Ďalšou cieľovou skupinou, ktorá sa o potrebe ochrany životného prostredia a separácie odpadu dozvedela viac, boli žiaci druhého stupňa ZŠ a študenti stredných škôl. Oslovíť by ich

Z predstavenia *Zachráňte Kvinga* pre najmenších divákov (foto: MsÚ B. Bystrica)

mal *Zelený koncert* hudobnej skupiny Joker. Primátor Ivan Saktor k týmto aktivitám povedal: „Som rád, že osvetovú časť projektu o separácii odpadu v našom meste máme šancu cielene a kreatívne osloviť rôzne vekové kategórie. Okrem samotného nákupu nových nádob na separáciu, kladieme dôraz aj na prevenciu a výchovu k ochrane životného prostredia.“

Cieľom projektu je začať s výchovou už v základných a stredných školách, aby žiaci získali a zafixovali si návyky k separácii už od útleho veku a vypestovali si pozitívny vzťah k životnému prostrediu. Zároveň banskobystrické domácnosti dostanú letáky a brožúry s tematikou separovaného zberu. O svoje nadobudnuté skúsenosti sa Banská Bystrica chce podeliť formou distribúcie záznamov divadelných predstavení a koncertov školám a obciam, ktoré sa na výstupeniach nezúčastnili.

Beata Kostúrová
Mestský úrad Banská Bystrica

Príroda je naša kamarátka

Sme jedna z mnohých škôl, ktorej záleží na prírode a životnom prostredí. Príroda Štiavnických vrchov je prekrásna v každom ročnom období, a preto si ju musíme chrániť, zveľaďovať, aby sa uchovala pre ďalšie generácie. Aj naši školáci a škôlkári to vedia, a tak ochotne spolupracujú a zapájajú sa do všetkých aktivít pre ochranu prírody. Robíme to už roky, ale len tento školský rok sme sa prihlásili medzi školy, ktoré chcú byť za svoju snahu

ochraňovať prírodu aj ocenené certifikátom Zelená škola.

Medzi mnohými aktivitami, ktoré so žiakmi robíme, je aj rozsiahla informačná kampaň o potrebe separovať odpad so snahou ho znižovať nielen v škole, ale aj medzi obyvateľmi obce. Svoj poznatok, že odpad nielen špať, ale aj škodí rastlinstvu a živočíšstvu lesa, sa deti Základnej školy Preňčov snažia odovzdať aj svojim rovesníkom. Nacvičili pre nich divadlo *Špinko a Špinko v lese*, s ktorým sa predstavia aj na Envirofilme, 14. mája v Banskej Štiavnici, a potom v rámci veľkého kultúrneho programu pri príležitosti Dňa matiek, 16. mája v Kultúrnom dome Preňčov. Pri tejto príležitosti budú deti krstíť už svoje tretie CD, tentoraz s piesňami o prírode.

Veríme, že naša snaha vychovávať deti k ochrane a tvorbe životného prostredia prinesie ovocie. Veríme, že od nás odídu deti, ktorým svedomie nedovolí zahodiť do trávy ani jeden papierik či plastovú fľašu a keď budú veľkí, nepovezu na fúriku smeti na čiernu skládku za dedinu. Už teraz vedia, že Príroda je ich kamarátka, ktorú musia ochraňovať.

Milena Havranová, riaditeľka ZŠ Preňčov

Deti v Preňčove vedia, že Príroda je ich kamarátka (foto: archív ZŠ Preňčov)